

Sygn. akt II AKa 233/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 września 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA – Paweł Rysiński

Sędziowie: SA – Maria Żłobińska

SO (del.) – Przemysław Filipkowski (spr.)

Protokolant: – st. sekr. sąd. Anna Grajber

przy udziale prokuratora Jacka Pergałowskiego

po rozpoznaniu w dniu 24 września 2014 r.

sprawy H. M. (1)

oskarżonego z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

na skutek apelacji, wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 26 marca 2014 r. sygn. akt VIII K 223/13

I. utrzymuje w mocy wyrok w zaskarżonej części tj. wobec oskarżonego H. M. (1);

II. zasądza od oskarżonego H. M. (1) na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe za postępowanie odwoławcze, a w tym kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) zł tytułem opłaty;

III. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. G. K. kwotę 738 zł (w tym VAT) z tytułu zwrotu kosztów obrony oskarżonego z urzędu przed sądem odwoławczym.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem sygn. VIII K 223/13 z dnia 26.03.2014 r. uznał 4 oskarżonych za winnych zarzucanych im czynów. Oskarżonego H. M. (1) uznał za winnego tego, że w dniu 2 czerwca 2008 r. w W. przy Alejach (...), w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, za pomocą wprowadzenia w błąd pracownika firmy (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., posługując się podrobionym dokumentem w postaci zeznania PIT-36L o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) w roku podatkowym 2006, doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem ww. spółkę w kwocie 102.000 zł w ten sposób, że zawarł z pokrzywdzoną spółką umowę leasingu operacyjnego nr (...), na podstawie której otrzymał do używania samochód osobowy marki J. (...) o nr rej. (...) wprowadzając pokrzywdzoną spółkę w błąd co do zamiaru wywiązania się z warunków przedmiotowej umowy oraz rozmiarów prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej pod nazwą Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe (...) H. M. (1), to jest czynu z art. 286 § 1 kk w zb. z art. 270 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i za to na podstawie art. 286 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk wymierzył mu karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności. Oskarżonego zwolniono nadto na podstawie art. 624 § 1kpk od kosztów sądowych, obciążając nimi Skarb Państwa.

Powyższy wyrok został zaskarżony jedynie przez **obrońcę oskarżonego H. M. (1)**.

Obrońca na podstawie art. 425 § 1, 2 i 3 kpk w zw. z art. 444 kpk i art. 427 § 2 kpk w zw. z art. 438 pkt 2 oraz 3 kpk zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

I. obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia i skutkowałą błędem w ustaleniach faktycznych, a mianowicie:

a) art. 424 § 1 kpk poprzez zaniechanie wskazania konkretnych dowodów, na jakich Sąd I instancji oparł poszczególne ustalenia faktyczne oraz poprzez zaniechanie wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku, co uniemożliwia prawidłową kontrolę instancyjną;

b) art. 7 kpk oraz art. 410 kpk poprzez błędne przyjęcie, że sam fakt podpisania przez oskarżonego H. M. umowy leasingu nr (...) stanowi wystarczający dowód działania z bezpośrednim, kierunkowym zamiarem popełnienia przestępstwa, o którym mowa w art. 286 § 1 kk;

c) art. 7 kpk poprzez błędne przyjęcie, że sam fakt przedstawienia spółce (...) Sp. z o.o. sfalszowanego dokumentu zeznania podatkowego za rok 2007 stanowi wystarczający dowód, że to właśnie oskarżony przedstawił poszkodowanej spółce (...) Sp. z o.o. sfalszowane zeznanie podatkowe za rok 2007;

W oparciu o powyższe na podstawie art. 427 § 1 kpk w zw. z art. 437 § 2 kpk obrońca wniósł o uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy nie jest zasadna i wobec tego nie została uwzględniona.

Sąd Okręgowy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne i właściwie je ocenił, mając na uwadze treść art. 7 kpk. Oparł się na całości przedstawionego mu materiału dowodowego i wobec tego nie naruszył art. 410 kpk, ponieważ uchybienie normie zawartej w przepisie art. 410 k.p.k. może nastąpić jedynie w wypadku nieuwzględnienia przy wyrokowaniu całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej, a nie poprzez nieuwzględnienie czegoś, co potencjalnie dopiero mogłoby zostać na tej rozprawie ujawnione /tak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26.03.2014 r. sygn. III KK 396/13, lex nr 1451526/. Istotne dla rozstrzygnięcia okoliczności ujawnione w toku przewodu sądowego zostały zaś, chociaż dość lakonicznie, omówione w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Wskazano w nim, które fakty uznano za udowodnione i z jakich powodów, dlatego też Sąd Apelacyjny podzielił stanowisko Sądu Okręgowego odnośnie winy oskarżonego H. M. (1). Nie doszło zatem do obrazę art. 424 § 1 kpk, która uniemożliwiałaby instancyjną kontrolę prawidłowości wyroku.

Nieuprawnione jest stanowisko obrońcy, iż w sprawie brak jest dowodów pozwalających na przypisanie temu oskarżonemu przestępstwa oszustwa przy posłużeniu się podrobionym dokumentem. Jak wypływa bowiem z analizy wyjaśnień i zeznań B. C. (1), prowadził on komis samochodowy oraz zajmował się wspólnie z innymi osobami sprzedażą samochodów do firm leasingowych, a następnie leasingowaniem tych pojazdów przez specjalnie wyszukane, podstawione osoby. Jedną z takich firm była pokrzywdzona (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.. B. C. (1) kserował dokumenty otrzymane od osób biorących pojazdy w leasing i przekazywał kserokopie lub skany pracownikom pokrzywdzonej spółki (k.472), a w tym zeznania podatkowe i oświadczenia o dochodach (k.473). Odnośnie przedmiotowej umowy leasingowej nr (...) wskazał, iż H. M. (1) został przyprowadzony jako „klient” przez małżeństwo B., którzy „wstawili” ten samochód i którym przekazał pieniądze z firmy leasingowej, po czym odjechali leasingowanym pojazdem (k.483-483v). Koreluje to z relacją pracownika (...) Sp. z o.o. J. D. (1), według której w przypadku klienta wskazanego przez komis, kompletowaniem dokumentów zajmował się ten pośrednik, a ona dostawała całość dokumentów, w tym finansowych klienta (k.1358). J. D. umowę z H. M. (1) podpisała w miejscu, w którym miał prowadzić działalność gospodarczą, jak też podpisała z nim drugą umowę, która nie doszła do skutku, gdyż zaginęła samochód (k.1360). Zgromadzona dokumentacja przedstawia, iż B. C. (1) nabył od W. P. samochód marki

J. (...) (k.93), który następnie został zakupiony przez pokrzywdzoną (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. (k.92) i na podstawie umowy leasingu operacyjnego przekazany do użytkowania H. M. (1) w zamian za zapłatę wynagrodzenia (k.85-86). Biegły z zakresu badań dokumentów kategorycznie wskazał, że podpis na umowie leasingowej nr (...) złożył właśnie H. M. (1) (k.1476). Powyższe korespondujące ze sobą dowody w powiązaniu z ujawnioną dokumentacją jednoznacznie świadczą o winie oskarżonego, który nie przyznał się do popełnienia przestępstwa i skorzystał z przysługującego mu prawa do odmowy składania wyjaśnień. Na sprawstwo H. M. (1) wskazuje zatem nie tylko fakt podpisania przez niego umowy leasingowej, ale i okoliczności wynikające z treści zgromadzonych dokumentów oraz zeznań J. D., która go dokładnie zapamiętała, w powiązaniu z relacjami B. C..

Ponadto wbrew twierdzeniom obrońcy o działaniu oskarżonego z bezpośrednim kierunkowym zamiarem, o którym mowa w art. 286 § 1 kk, nie świadczy jedynie sam fakt podpisania przez niego umowy leasingowej, ale całokształt ujawnionych okoliczności. W świetle wiarygodnych zeznań J. D., H. M. (1) świadomie i celowo podpisał powyższą umowę, mimo że nie posiadał możliwości ani środków na spłatę zaciągniętych zobowiązań i nie miał zamiaru ich regulować. Sytuacja finansowa oskarżonego, potwierdzona w jego ostatnim słowie „... nie prowadziłem działalności” (k.1725v) i złożonymi przez niego dokumentami (k.1737-1741), w żadnej mierze nie pozwalała mu na korzystanie z takiego samochodu i płacenia przez okres 4 lat kwot po 2384,73 zł miesięcznie. Nie zapłacił on żadnej raty leasingowej, nie kontaktował się z pokrzywdzoną spółką ani nie wpuścił jej pracowników do mieszkania i nie odebrał wypowiedzenia umowy (zeznania M. K. k.183v). Oskarżony działał więc z pełnym rozeznaniem i celowo wprowadził w błąd pokrzywdzoną spółkę. Nie budzi przy tym żadnych wątpliwości, że H. M. (1) działał w celu osiągnięcia korzyści majątkowej. Miał on przecież pełną świadomość, że uczestniczy w oszukańczym procederze, który ma na celu wyłudzenie od firmy leasingowej znacznej sumy pieniędzy. Nie ma przy tym znaczenia, jaką korzyść odniósł oskarżony osobiście, a jaką przejęły inne osoby, gdyż stosownie do brzmienia art. 115 § 4 kk korzyść majątkowa z przestępstwa może być przeznaczona dla kogokolwiek. Oczywiście jest przy tym, że elementy przedmiotowe oszustwa muszą mieścić się w świadomości sprawcy i muszą być objęte jego wolą. Sprawca nie tylko musi chcieć uzyskać korzyść majątkową, lecz musi także chcieć w tym celu użyć określonego sposobu działania lub zaniechania, tj. w tym przypadku chcieć wprowadzić w błąd pracowników pokrzywdzonej spółki /tak np. wyroki Sądu Apelacyjnego w Warszawie sygn. II AKa 88/13 z dnia 03.04.2013 r. LEX nr 1306068 i II AKa 286/13 z dnia 02.10.2013 r., LEX nr 1381573/. W tym przypadku H. M. (1) postąpił z zamiarem bezpośrednim i w ten sposób niewątpliwie popełnił przestępstwo określone w art. 286 § 1 kk. Apelacja nie zawiera zaś argumentów nakazujących poczynić odmienne ustalenia.

Odnosząc się do kwestii przedstawienia podrobionego zeznania podatkowego za 2007 rok przyjąć należy, iż nie ma znaczenia, kto bezpośrednio przekazał to zeznanie pokrzywdzonej spółce. Stosownie do treści art. 5 przedmiotowej umowy leasingowej nr (...), to H. M. (1) zapewnił, że wszelkie dokumenty rejestrowe i finansowe przedstawione w związku z zawarciem umowy zawierają dane aktualne na dzień jej zawarcia (k.86). Tak więc oskarżony w chwili podpisywania umowy osobiście zagwarantował rzetelność złożonej dokumentacji, na którą składały się formularz dotyczący majątku - datowany na 21.05.2008 r. (k.222), księga przychodów i rozchodów za 2008 r. (k.227) i zeznanie PIT-36L o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) w roku podatkowym 2007 (k.228-230). Z pisma Naczelnika Urzędu Skarbowego W.-W. niezbicie wypływa zaś, że H. M. (1) za lata 2006-2008 w ogóle nie złożył zeznań podatkowych (k.744) i ta okoliczność nie jest kwestionowana przez oskarżonego i obrońcę. W tej sytuacji Sąd I instancji był w pełni uprawniony do przyjęcia, że oskarżony posługiwał się podrobionym dokumentem w postaci przedmiotowego zeznania podatkowego PIT-36L za 2007 r., a tym samym wyczerpał ustawowe znamiona czynu z art. 270 § 1 kk. Natomiast dodatkowa rola i ewentualne współdziałanie innych osób nie może zwolnić oskarżonego od odpowiedzialności.

Zdaniem Sądu Odwoławczego, Sąd Okręgowy ocenił dowody z poszanowaniem reguł zawartych w art. 7 kpk i nie popełnił błędów natury faktycznej (w postaci niedostrzeżenia istotnych dowodów czy okoliczności) ani logicznej (w postaci niezrozumienia implikacji wynikających z treści dowodów), a tylko w takim przypadku zarzuty apelacji zasługiwałyby na uwzględnienie /tak np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25.02.2014 r. sygn. IV KK 31/14, lex nr 1441277/. Zatem wniosek obrońcy o uniewinnienie oskarżonego jest w oczywisty sposób bezzasadny.

Analiza dokonanych ustaleń faktycznych i treść uzasadnienia zaskarżonego wyroku jednoznacznie także przekonuje, że Sąd Okręgowy przyjął prawidłową kwalifikację prawną przypisanego czynu. Nie jest zasadny zarzut, iż Sąd ten zaniechał wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku, ponieważ wskazał, jakie elementy zadecydowały o przyjęciu tej kwalifikacji. Poza tym nawet uznanie, że podstawa prawna wyroku została wyjaśniona skrótowo nie oznacza, że zaskarżony wyrok należało zmienić bądź uchylić. Skarżący nie wykazał bowiem, aby miało to jakikolwiek wpływ na treść wydanego wyroku. Podzielić należy pogląd Sądu Najwyższego, iż niespełnienie wymogów z art. 424 k.p.k. nie może stanowić samodzielnej podstawy zmiany lub uchylenia wyroku, skoro jest to uchybienie o charakterze procesowym (art. 438 pkt 2 k.p.k.), co wymaga wykazania możliwego wpływu na treść orzeczenia. Jednak uzasadnienie sąd sporządza po wydaniu wyroku. Tym samym naruszenie art. 424 k.p.k. nie może mieć wpływu na jego treść. Natomiast braki w zakresie elementów składowych uzasadnienia mogą prowadzić do wniosku, że sąd pierwszej instancji nieprawidłowo wydał wyrok. Uzasadnienie wyroku odzwierciedla bowiem proces podejmowania przez sąd decyzji co do meritum sprawy /tak wyrok SN z dnia 15.01.2014 r. V KK 229/13, Prok.i Pr.-wkł. 2014/4/19/.

Natomiast Sąd Okręgowy powinien rozważyć sprostowanie oczywistej omyłki w wyroku poprzez prawidłowe określenie, iż podrobione zeznanie podatkowe dotyczy 2007 r.

Wobec braku zarzutu dotyczącego rażącej niewspółmierności kary wymierzonej H. M. (1) stwierdzić jedynie wypada, iż kara roku pozbawienia wolności orzeczona została blisko dolnej granicy ustawowego zagrożenia, jeśli zważyć na możliwość wymierzenia kary od 6 miesięcy do 8 lat pozbawienia wolności. Tak ukształtowana kara czyni zadość potrzebom prewencji indywidualnej i generalnej oraz odpowiada dyrektywom zamieszczonym w art. 53 § 1 i 2 kk. Całokształt okoliczności sprawy przekonuje, że brak jest podstaw do zastosowania instytucji warunkowego zawieszenia wykonania kary. W konsekwencji wymierzona kara jest sprawiedliwa. Nie ma przy tym znaczenia, iż oskarżony został uprzednio skazany dopiero wyrokiem z dnia 23.03.2010 r., a zatem w dacie popełnienia przedmiotowego czynu nie był osobą karaną.

Z uwagi na to, iż w sprawie nie zachodzą wyjątki określone w art. 435 kpk, art. 439 kpk, art. 440 kpk i art. 455 kpk, rozpoznano apelację w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu za postępowanie odwoławcze znajduje oparcie w treści art. 636 § 1 kpk, a o wynagrodzeniu dla obrońcy z urzędu orzeczono na podstawie § 14 ust. 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Z tych powodów orzeczono, jak w wyroku.